

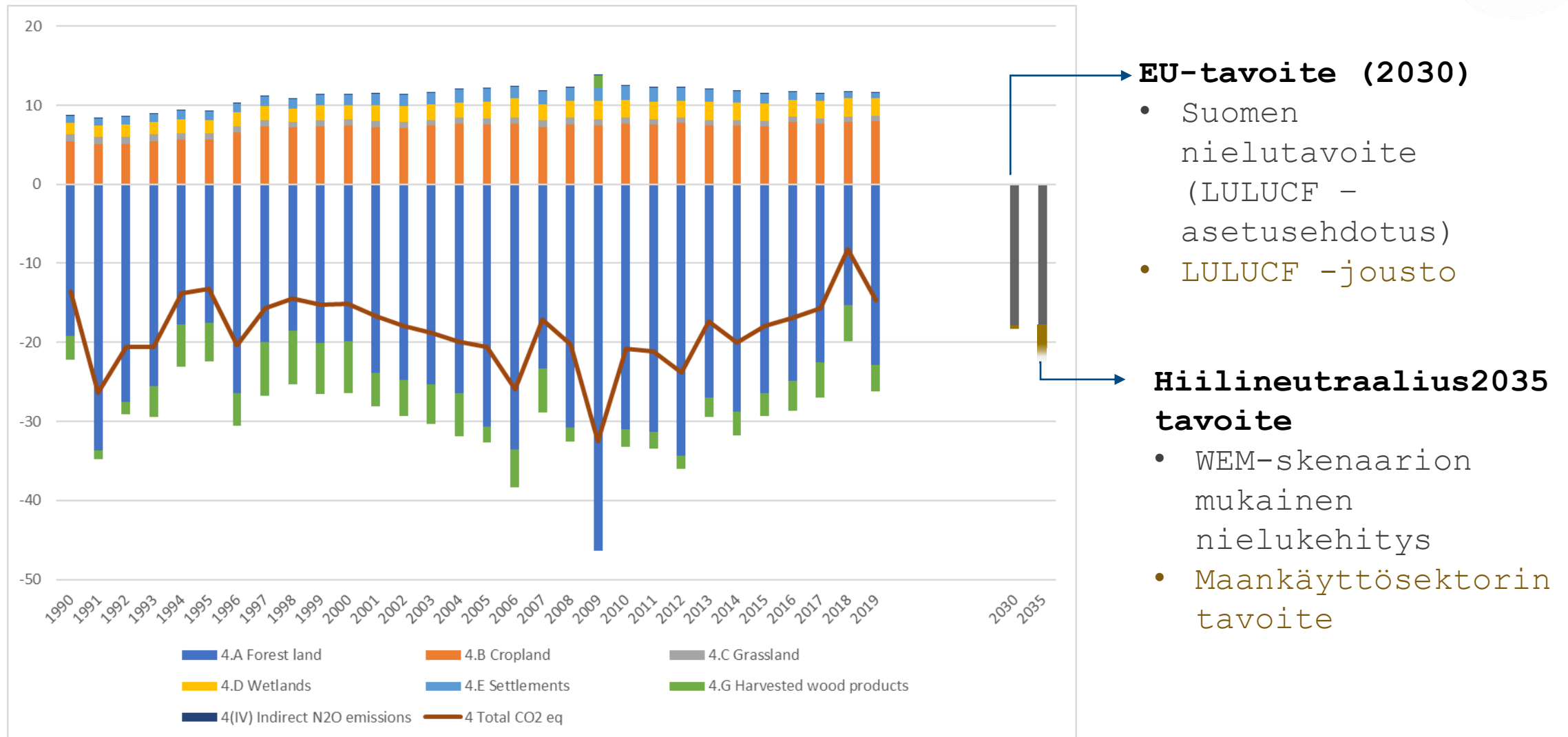
Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma – Ehdotuksia toimenpiteiksi ja tilannekatsaus

Metsäneuvosto 10.12.2021

Jaana Kaipainen, MMM

Maankäyttösektorin KHK-tase 1990–2019 sekä maankäyttösektorille asetetut tavoitteet

Tausta

Hallitusohjelma	Tavoite	Ilmastolaki (HE x/2022)
<ul style="list-style-type: none">▪ Hallitus laatii kokonaisvaltaisen maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman▪ Nielupolitiikka otetaan osaksi ilmastolain päivittämistä ja strategiaa kohti hiilineutraaliutta▪ Maankäyttösektorin ilmasto-ohjelman toimenpiteitä arvioidaan vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden kannalta.▪ Nielujen kehittymistä ja toimien vaikuttavuutta arvioidaan osana ilmastolain raportointia▪ Päästövähennystoimet toteutetaan sosiaalisesti ja alueellisesti oikeudenmukaisesti.	<ul style="list-style-type: none">▪ Vuosaari 2/2020: Hallitusohjelman mukaisilla toimenpiteillä vähintään 3 Mton CO₂-ekv. vuosittaista päästövähennystä vastaava nettomäärä vuonna 2035▪ LULUCF-asetus (luonnos): Suomen osuus EU:n yhteisestä tavoitteesta -17.8 Mton CO₂-ekv. (vuonna 2030). Hallituksen budjettiriihi syksyllä: Maankäyttösektorin toimenpiteet toteutetaan siten, että saavutetaan LULUCF-jousto taakanjakosektorille (0,45 Mton CO₂-ekv.)	<ul style="list-style-type: none">▪ Luonnos 2.7.2021, lausuntokierros 2.7.-6.9.2021▪ Ilmastolain mukaiset vaatimukset suunnitelmalle

Suunnitelman lähtökohdat

- Annetaan valtioneuvoston selontekona
- Suunnitelma:
 - Strategisempi osa tähtää vuoteen 2035
 - Toimenpideohjelma, joka arvioidaan ja päivitetään hallituskausittain
- Seuranta:
 - Kasvihuonekaasuraportointi
 - Toimenpiteiden seuranta ilmastovuosikertomuksessa määrävälein
 - Vaikutusten ja vaikuttavuuden seuranta osana suunnitelman laatimista ja toteuttamista
- Yhteensovittaminen:
 - Sovitetaan yhteen ilmasto- ja energiastrategian ja KAISU:n sekä näiden taustavalmisteluaineistojen kanssa, mm. HIISI, ilmastotiekartat yms.
 - Toimeenpanon yhteensovittaminen CAP-suunnitelman (luonnos 2021), sopeutumissuunnitelman (arviointi 2021, päivitys 2022), Kansallisen metsästrategian (arviointi 2021, päivitys 2022) kanssa
- Yhtymäkohdat:
 - Monimuotoisuusstrategia, ilmastoruokaohjelma, biotalousstrategia (2021), kiertotalousstrategia (2020),
- Maankäyttösektorin toimenpidekokonaisuus

Maankäyttösektorin ilmastotoimien aikajana

Hiilestä kiinni -toimenpiteet

TI-ohjelma
Kehityshankkeet
Tieto-ohjelma
Kannustimet ja ohjauskeinot

Muut tarvittavat toimenpiteet

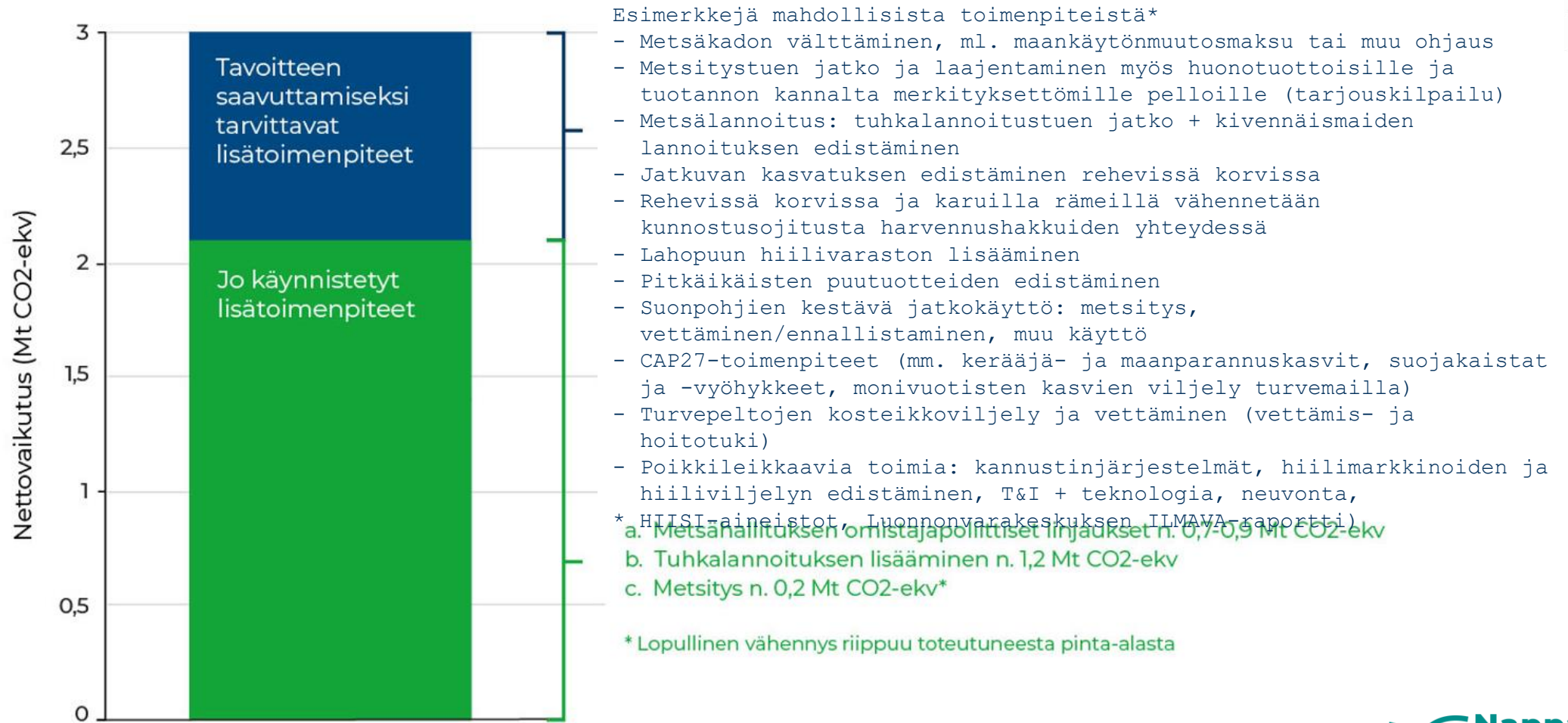
Tarvittavat lisätoimenpiteet,
ohjauskeinot ja kannustimet

Toimenpidealueet

Resurssitehokas maankäyttö	Ilmastokestävä turvemaiden käyttö	Tuottavat ja terveet tuotantoalueet	Mahdollistava ympäristö – poikkileikkaavat toimenpiteet
<ul style="list-style-type: none">• Metsäkadon ehkäisy• Metsitys• Heikkotuottoisten alueiden käyttö <hr/>	<ul style="list-style-type: none">• Turvepeltojen viljely• Suometsien käyttö ja hoito• Kosteikot <hr/> <p>Vesien hallinta, valuma-alueen tarkastelu</p>	<ul style="list-style-type: none">• Puuston kasvua lisäävät toimet• Kivennäismaapeltojen hiilensidonnan lisääminen• Ilmastoriskien hallinta ja sopeutuminen <hr/> <p>Nielua ylläpitävät ja lisäävät toimenpiteet</p>	<ul style="list-style-type: none">• Kannustinjärjestelmät/kannustimet ja muut ohjauskeinot• Hiiliviljely; hiilensidonnan markkinoiden ja kannustimien edistäminen• Valuma-alueen suunnittelu ja sen välineet• Tutkimus ja innovaatio• Koulutus ja osaaminen• Teknologia• Kulutus ja sen muutokset• [Turvemaateeman kohdalta: Kosteikko-ohjelma?]• Seuranta

Maankäyttösektorin ilmastotoimet osana hiilineutraalisuustavoitetta

Jo käynnistetyt ja suunnitteilla olevat maankäyttösektorin ilmastotoimet ja niiden arvioitu vaikutus vuoteen 2035

Suunnitelman laatiminen: lähtöaineistot sekä tukevat hankkeet

Maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteet
- Arvio päästövähennysmahdollisuuksista (ILMAVA)

+ Toimialakohtaiset vähähiilitiekartat
(maatalous (MTK), sahateollisuus, metsäteollisuus, bioenergia)

Hiilineutraali Suomi (HIISI) -hanke

WEM / nykytoimenpiteiden ilmastovaikutusten projektiot 2035 ja 2050

WAM / määritettyjen lisätoimenpiteiden projektiot 2035 ja 2050

Luonnonvarakeskus

Ilmastovaikutusten arviointi

- ILMAVA aineistojen ja KHKI:n metodologioiden pohjalta
 - toimenpiteen laajuus, kohdentaminen ja ajallinen toteuttaminen
- Epävarmuuksista suuruusluokka
- Toimenpiteiden kustannusten arviointia

MISU TYÖRYHMÄ

- vaikuttavat ja kustannustehokkaat sekä hyväksyttävät toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi

sekä kehittämisehdotuksia mahdollisille jatkotoimenpiteille ja tutkimustarpeita: potentiaali, mutta ei toteuttamiskelpoisia (esim. tietopohjan puute, kohdentaminen, kannustimet, hyväksyttävyyys)

SOVA hanke (6/2021-2/2022)

Gaia + PTT

muut ympäristövaikutukset, sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset

- Hyödynnetään toimenpiteiden täsmentämisessä

SOVA-lain mukainen

Ympäristöseloste

- Suunnitelman kokonaisvaikutukset
- Suunnitelman oikeudenmukainen toteuttaminen ja vaikutukset kestävä kehityksen tavoitteisiin

PTT

Arvioita toimenpiteiden kustannuksista

Epävarmuudet

HALLITUSOHJELMAN
Hiilestä kiinni -
toimenpidekokonaisuus

Seuraavat askeleet

- Hankkeet:
 - SOVA (Gaia & PTT)
 - Toimenpiteiden vaikutukset (joulukuu)
 - SOVA-raportti (tammikuu)
 - Hanke toimenpiteiden kustannuksista (PTT)
 - Metsäkadon ehkäisyn ohjauskeino -hanke (Luke)
- Maankäyttösektorin seurantaryhmä 16.12.2021
- Vuorovaikutustilaisuudet tammi-helmikuussa, mm
 - alueelliset tilaisuudet jatkuvat
 - Avoin webinaari
 - Kohdennettuja tilaisuuksia: maanomistajat, nuoret, metsäkato-keskustelu?
- Hero-ohjelman taustaselvitys, *ajankohta auki*
- Ministerityöryhmä 9.2.2022 (tbc)
- Lausuntokierros helmi-maaliskuu